

नं. ४८०७

जान - दर्श प्रौढ प्राप्त पद्धतिः

कर्त्ता - x

पत्र - २३ पत्राणि सं. x

विषयः - सूत्रपद्धतिः

दा पूर्ण योग मासपत्रिका:

धृ०७

श्रीगणेशायनमः॥ अर्थदर्शपोर्णमासपद्धतिः॥ आचान्तो बक्षशिखो दर्शपाणिः॥ स्वेष्टा
 पयस्कृतप्राणायामः॥ पूर्वोच्चरित० तिथो० यजमानानुज्ञया श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं
 दर्शपोर्णमासाभ्यो महंयक्ष्ये॥ तत्रादौ पोर्णमासेनाहंयक्ष्ये॥ पंचभूसंस्कारपुर्वकं गा
 ह्यत्पान् आहवनीयदक्षिणाग्न्या रुद्धरणं॥ प्रदीपकरणं॥ अध्वर्युः॥ यजमानो वीष०
 षट्समिधो गृहीत्वा॥ अग्निमष्टाकपालेन पुरोडाशेन॥ उपंशु॥ अग्नीषोमो ध्रुवायाश्च
 तुरगृहीतिना ज्येन॥ उच्चैः॥ अग्निषोमावेकादशकपालेन पुरोडाशेन॥ सद्योहंयक्ष्ये॥
 दर्शे॥ अग्निमष्टाकपालेन पुरोडाशेन॥ उपंशु॥ विष्टु॥ ध्रुवायाः चतुर्गृहीतिना
 ज्येन॥ उच्चैः॥

॥ दशयो ॥
॥ ११ ॥

पि४

इंद्राग्नीहोत्रकपालेनपुरोडाशेन ॥ श्वोहंयस्ये ॥ तत्रपंचदशोवज्रः ॥ येवेर्यागः
ब्रीहिभिर्वा ॥ ममाग्नेपक्षः ॥ अन्वाहार्योदक्षिणा ॥ उत्तमेकालेवतोपायनं ॥ ए
केचनवैकल्पिकाः पदार्थास्तैः क्रतुक्रियेनमयाअवधारिताः ॥ इष्टेत्वा
दिषुमंत्रेषुनमउत्तिंविधेमेत्यंतयाक्रियास्तत्रविवस्वान् क्रयिः ॥ सर्वाणिच्छंदाः
सिसर्वाणियजूः परमात्मादेवतामारब्धेकर्मणिविनियोगः ॥ ॐ ममाग्नेववर्चो
विहवेष्वस्तुवयंतेंधानास्तन्वंपुषेम ॥ मह्यन्तमंतांप्रदिशश्चतस्त्रस्त्वयाध्यक्षे
णपृतनाजयेम ॥ आहवनीयेसमिधमादधाति ॥ तृष्टीं द्वितीयां ॥ एवंगार्ह
पत्येतथैवदक्षिणाग्ने ॥ मांसमेथुनेवर्जयामीतिसंकृत्यः ॥ वपनंवा ॥

गार्हपत्यस्य
नैऋत्ये पत्न्या
श्व

अंतरेणापराग्नीगत्वापरेणाहवनीयं ॥ प्राङ्मुह्यतिष्ठन् ॥ अग्निमीक्षमाणोपपु-
रस्यस्य ॥ व्रतमुपेत्यग्नेव्रतपतइति ॥ ॐ अग्नेव्रतं राध्यतां ॥ षडासनं ॥ गार्ह-
पत्यस्योत्तरतः ॥ ब्रह्मयजमानयोः ॥ आहवनीयस्य दक्षिणतश्च ब्रह्मयजमा-
नयोः ॥ गार्हपत्यस्योत्तरतः प्रणीतायै ॥ आहवनीयस्योत्तरतः प्रणीतायै ॥ दै-
क्षिणाग्निर्दक्षिणतः पत्न्याश्च ॥ गार्हपत्यस्योत्तरत उद्गुरुखोयजमानः ॥
प्राङ्मुखं ब्रह्माणं वृणीति ब्रह्मिष्ठं ॥ पौर्णमासेष्ट्याहं यक्ष्ये ॥ तन्नत्वं ब्रह्माभव ॥ भ-
वामि ॥ भूपते भुवनपते महतो भूतस्य पते ब्रह्माणं त्वा वृणीमह इति व्रतो जपति ॥
ॐ अहं भूपतिरहं भुवनपतिरहं महतो भूतस्य पतिर्भू भुवः स्वर्देव सवितरेतं

॥ २ ॥ दूरीपोत्वावृणते ॥ मनुष्याणां ॥ भूर्भुवस्वः ॥ यजमानः वाचस्यते यज्ञंगोपाय ॥ ब्रह्मागोपा
॥ २ ॥ यामि ॥ अपरेणुहवनीयंदक्षिणातिक्रामति ॥ अहेदेधिषव्योदतस्तिष्ठान्यस्य सद
नेसीदयोस्मत्पाकतरइति ॥ ब्रह्मसदनमीक्षते ॥ ब्रह्मसदनात्तृणं निरस्यति ॥
ॐ भूर्भुवस्वः निरस्तः पाप्मा सहते नयं द्विष्मः ॥ ३ ॥ उद० ॥ ३८ महं बृहस्पतेः सद
सिसीदामि ॥ प्रसूतो देवेन स वित्रात दग्ने ये प्रब्रवीमि तद्वायवे तत्पृथिव्यै ॥ १ ॥
ब्रह्मसदन आहवनीयमभिमुख उपविशति पश्चाद्यजमानो वेदिस्थः ॥ वा
यतः ॥ आनुयाजः प्रसवात् ॥ ततो ध्वर्युः स्फोपग्रहः ॥ २ ॥ गार्हपत्यमुत्तरेणो
दपान्नं निधाय लभते ॥ ॐ भूतस्त्वा भूत करिष्यामि ॥ ब्रह्मन्नपः पणे व्यामि ॥ **॥ २ ॥**

यजमानवाचं यच्छ ॥ॐ प्रणययज्ञं देवतावर्धयत्वं न्मा कस्य पृष्ठे यजमानो अ
 स्तु ॥ सप्तऋषीणां सुकृतो यत्र लोकस्त्रे मयज्ञं यजमानं च धेहि ॥ॐ प्रणयेति
 ॥ ब्रह्मानुज्ञात उत्तरेणाहवनीयं संप्रति निदधाति कस्त्विति ॥ ओं कर्त्तुवायुनक्ति
 सत्वायुनक्ति कस्मैत्वायुनक्ति तस्मैत्वायुक्ति ॥ नांतरेण गच्छेयुः ॥ तृणैरग्नीन्य
 रिस्तीर्य पुरस्तात्प्रथमं ॥ द्विशः पात्रासादनं ॥ अध्वर्यो र्यजमानस्य वा ॥ श्रृष्याग्निं कण्वानंतु
 अग्निहोत्रहवणीं स्फ्यः कपालानि शम्पा कृच्छाजिनं ॥३॥ लूरवलमुसलं ॥ दृषदु
 पलं ॥ पात्रीपवित्रद्वेदनानि ॥ पवित्रे उयवेषश्च ॥ आज्यस्थात्युपसर्जनीपा
 त्रंकुशमुष्टिरन्वाहार्यपात्रं च ॥ वेदितृणमग्निश्च ॥ यो लुंस्ववश्च ॥ जुहु उप
 भृच्च ॥

॥ दर्शयो ॥ ध्रुवा ~~स~~ स न ह ना व छ द नानि तृ णा नि च ॥ परि ध यो वि ध त्यो च ॥ आ ज्यं पुरो डा शो पा
॥ ३ ॥ त्र्यो च ॥ हो तृ ष द नं भृ ता व दानं च ॥ ओ ष धं प्रा शि च ह रणे च ॥ अ न्वा हा र्य तं दु ला अ न्त र्धा न
 क ट श्व ॥ हो तृ स मि त् पूर् ण पा त्रं प क्षे स मि च्च ॥ इ ध्मा ब र्हि षोः ॥ उप क ल्प नं ष डै व त्तं च ॥ गार्हपत्ये
 श्रौ ष णै र्य प श्चा त् स्वे या प हि त पा त्र्या मो ष ध क रणे ॥ क र्म णो वा मि ति श्रू षा ग्नि हो त्र ह व ण्या
 दा य ॥ ॐ क र्म णो वां वे षा य वां आ द दे ॥ वा चं य छ त्स ध्व त्सु र्यो रे व प्र त प नं गार्ह प त्ये ॥ प्र तु
 ३ षं नि ष त्स मि ॥ ति वा ॥ ॐ प्र तु ष २ र क्षः प्र तु ष ३ अ रा त यः ॥ उ द को प स्पर्शः ॥ ग छ
 त्सु र्व त रि क्ष मि ति ॥ ॐ उ र्व त रि क्ष म न्वे मि ॥ श्र ष ण स्य प श्चा द्भू री षा रो ह णा नि पा त्री वि
 ले ज प ति ॥ ॐ धू र सि धू र्व धू र्व तं धू र्व तं व्हा षी त् ॥ अ था क्र म तां ॥ वि षु स्त्वा क्र म तां ॥ प्रे

क्षत उरु वाता येति ह विष्णान् ॥ ॐ उरु वाता य भव ॥ अपहतमिति निरस्यत्यन्यत् ॥ ॐ
 अपहत रक्षः ॥ ॐ उद ॥ अविद्यमानेऽभिमृशेत् ॥ यच्छंतामित्यालभते ॥ ॐ यच्छंतापंच ॥ देव
 स्यत्वेति गृह्णात्याग्नेयं चतुरोमुष्टीन् ॥ ॐ देवस्य त्वासवितु हस्ताभ्यां ॥ अग्नेये जुष्टं गृह्णामि
 ॥ एवं त्रिः ॥ तूष्णीं चतुर्थं ॥ एवमेव ॥ अग्नीषोमाभ्यां जुष्टं गृह्णामि ॥ अग्नीषोमीयस्य द
 र्शे ॥ इंद्राग्निभ्यां जुष्टं गृह्णामि ॥ भूतायत्वेति शेषाभिमर्शनं ॥ ॐ भूताय त्वानारातेये ॥
 परिशेषयामि ॥ स्वरिति प्राडीक्षते ॥ ॐ स्वरभिविरेव्येषं ॥ दृष्टं तामित्युत्थानं ॥ ॐ दृष्टं
 हंतां दुर्याः पृथिव्यां ॥ गच्छत्युर्वतक्षमिति ॥ ॐ उर्वतरिक्षमन्वेमि ॥ अपणस्य पश्चात्सा
 दयति ॥ पृथिव्यास्त्वेति ॥ ॐ पृथिव्यास्त्वा नाभौ सादयाम्यदिमहियाऽउपस्थे ॥ अग्नेहव्यं
 रक्षस्व ॥ कुशो समावप्रशीर्णया वनंतर्गर्भो कुशोच्छिनत्ति पवित्रे स्थ इति त्रीन्वा ॥ ॐ

॥६॥ शपो ॥

॥४॥

पवित्रेस्थो वेष्टव्यो छित्वा ॥ हविर्यहण्यामयः कृत्वा ताभ्यामुत्पुनाति सवितुर्वदति ॥ ॐ सवि
तुर्वः प्र० रश्मिभिः ॥ तास्थानंतयोः सव्ये कृत्वा दक्षिणे नोदिग्यति देवीराप इति ॥ ॐ देवीरापो
वायुवं ॥ युष्माऽइंद्रो वृणीतं वन्नतुर्येयमिंद्रमवृणीध्वं वन्नतुर्ये प्रोक्षितास्थेति तासां प्रोक्ष
णं ॥ ॐ प्रोक्षितास्थ ॥ हविश्च ॥ ॐ ब्रह्मन् हविः प्रोक्षिष्यामि ॥ उपांशु ॥ ॐ प्रोक्ष० धेहि ॥ उ
च्चैः ॥ ॐ प्रोक्ष ॥ ॐ अग्नयेत्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ अग्नीषोमाभ्यां त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ दर्श ॥ अग्न
येत्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ इंद्राग्नीभ्यां त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ २ पात्राणि दैव्यायेति ॥ ॐ देव्याय क
र्मणे नमुल्लुखलमुसलशम्यादृषदुपलशूर्यपात्रूपवेषकपालिनि प्रोक्ष्य ॥ आज्यस्थात्या
दीनां यथासाहितानां मिध्मा नर्हिर्वर्जमेकैकशः प्रोक्षणं ॥ वज्रवर्जमाज्यंतद्यथा ॥ ५ ॥
भुधंधं देवयज्याये ॥ यद्वा शु० वुंधामि ॥ आदो वज्रं प्रोक्ष्य ॥ तमेव सव्ये कृत्वा ॥ कृष्ठाजि ॥ ७ पंगत

कृष्णाजिनं प्रोक्षामि॥ उलूखलं॥ मुसलं॥ शम्भुं॥ दण्डं॥ उपलं॥ शूर्यं॥ पात्रीं॥ उ पवेपं॥ क
 पालानि॥ आज्यस्थालीं॥ उपसर्जनीपात्रं॥ कुशमुष्टिं॥ अन्वाहार्यपात्रं॥ वेदितृणं॥ अभि
 यो ब्रं॥ सुवं॥ जुहुं॥ उपभृतं॥ ध्रुवं॥ सन्नहनावच्छादनानितृणानि॥ परिधीनं॥ विधत्स्यो॥
 आज्यं॥ पुरोडाशपात्रो॥ होतृषदनं॥ शतावदानं॥ प्राशिन्नहरणे॥ अन्वाहार्यतंदुला
 न्॥ अंतर्धानिकटं॥ पूर्णपात्रं॥ होतृसमित्यस्येसमिधं प्रोक्षामि॥ इध्मावर्हिर्वर्जषड
 वतं प्रोक्षामि॥ असंचरे प्रोक्षणीर्निधानं॥ ३ शर्मासीति कृष्णाजिनादानं॥ ॐ शर्मासि
 अपेत्यपात्रेभ्योवधूनेत्यवधूतमिति॥ ॐ अवधूतं रक्षोवधूताऽअरातयः॥ उद॥
 प्रत्यग्रीवमास्तृणात्यदित्यास्त्वगिति॥ ॐ अदित्यास्त्वगसिप्रतित्वादितिर्वेत्तु॥ सव्याशू
 न्येनिदधात्युलूखलमद्विरसिग्रावासीतिवा॥ अद्विरसि॥ स्वग्वेत्तु॥ शूर्याद्धविरावपत्य

अणिनास्योर्मभ्योप्रोक्षणीनिधानं

॥ दशमो ॥ येस्तनूरिति ॥ ॐ अग्नेस्तनू सिवा चो वि सर्जनं ॥ गृह्णामि ॥ वाग्वि सर्गो ध्वर्यु र्यजमानश्च ॥
 ॥ ५ ॥ नाना बीजेष्वंते सामर्थ्यात् ॥ बृहन्ग्रावेति मुसलमादत्ते ॥ ॐ बृहन्ग्रा वासि वानस्पसः स
 इदं मि स्रवदधाति ॥ ॐ स इदं देवे न्यो ह व्या ॥ इमीष्वस्मिन् मिशमीष्व ॥ हविष्मदेहीति
 त्रिराकृयति ॥ हविष्मदेहि ॥ अतः पत्न्यवहंति ॥ आहं त्यन्यो दसदुपलेकु कुटोसीति
 ॥ त्रिराम्यया हिर्दृषदः सकदुपलां ॥ ॐ कु कुटोसि ० जेष ॥ आग्नीध्रः कंडनं ॥ व
 र्षवृद्धमसीति श्रुप मोदत्ते ॥ ॐ वर्षवृद्धमसि ॥ प्रतिल्वेति हविरुद्वपति ॥ उत्तरव
 लात् ॥ ॐ प्रतित्वा वर्षवृद्धं वेत्तु ॥ परापृतमिति निष्पुनाति ॥ ॐ परापृत रक्षः प्र
 तिपूता अरातयः ॥ कृष्णाजिने तुष निदधानं ॥ उद ० वायुर्वदति विविनक्ति ॐ वा
 युर्वे विविनक्तु ॥ तुल्ली पुनः द्विः कंडनं ॥ श्रुपादानं ॥ हविरुद्वपनं ॥ निष्पवनं ॥

तुषनिधानं ॥ विवेकीकरणं ॥ सर्वतूष्णीमिव ॥ अथाध्वर्युरपहतमिति कृष्णाजिना
 नुषनिरस्यत्कृत्करे ॥ ॐ अपहत ५ रक्षः ॥ उद० देवो व इति र्ष्या मोष्या भिमंत्रय
 ते ॥ ॐ देवावः सविता० पाणिना ॥ त्रिः फलीकरोति ॥ तूष्णीं शूर्पादानादिविवेकीकर
 णांतं फलीकृत्य कणां निदधाति ॥ पेषणोपधाने युगपत् ॥ पेषणमध्वर्युः करोत्युः
 करोत्युपधानमग्नीत् ॥ धृष्टिरसीत्युपवेषमादाय ॥ ॐ धृष्टिरसि ॥ अपाग्न इत्यं
 गारान्त्राचः करोति ॥ अपाग्ने० जहि० सधा ॥ आदेव यजमित्यंगारमाहृत्य ॥ ॐ
 आदेव यजं वह ॥ कपालेनावच्छादयति ध्रुवमसीति ॥ ॐ ध्रुवमसि पृथिवी द ५ ह ॥
 ब्रह्मव० वधाय ॥ सव्यांगुत्या शून्यं गारं निदधात्यग्ने ब्रह्मेति ॥ ॐ अग्ने ब्रह्म गृणीष्व
 धरुणमिति पश्चात् ॥ ॐ धरुणमस्यंतरिक्षं द ५ ह ॥ ब्रह्मव नित्वा० वधाय ॥ अग्नेषु ॥ पु

+ २ ॐ विश्वाभ्यस्त्वाशाभ्युपेदधामिदिपतोवधाय॥ अग्ने० घ॥ समं विभज्येदक्षिणतः॥
एव उत्तरतः॥ चितस्तेति॥ ॐ चितस्तेध्वे चितः॥ अग्ने घ॥ अधिकं दक्षिणतः॥ +

॥ दशयो० ॥
॥ ६ ॥
६
रस्ताधर्त्रमिति॥ ॐ धर्त्रमसिदिवंद२ह॥ ब्रह्मव० वधाय॥ अग्ने० घ॥ विश्वाभ्यइतिद
क्षिणतः॥ प्रदक्षिणावृत्त्या प्राक् संस्थ उपधानं॥ भूगूणामित्यंगारेरभ्यूहति॥ ॐ भू
गूणामंगिरसांतपसातप्यध्वं॥ प्रणीतोदकमासिच्य॥ उपसर्जनीरधिश्रयति॥ वृ
ह्मजिनमादत्ते पूर्ववत्॥ शर्मासीति कृच्छ्राजिनादानं॥ ॐ शर्मासि॥ अपेत्य पात्रे
भ्यो वधूनोत्यवधूतमिति॥ ॐ अवधूत२ रक्षोवधूताऽअशतयः॥ उदोकोप० प्र
त्यग्रीवमास्तृणात्यदित्यास्त्वगिति॥ ॐ अदित्यास्त्व० वेत्तु॥ सव्याशून्ये निदधात्य
स्मिन्नुषदंधिषणासीति॥ धिषणासिपर्व० वेत्तु॥ पश्वाह्वम्यामुपोहत्यदीचीदि
वइति॥ ॐ दिवस्त्वं भन्यसि॥ दृषद्युपलांधिषणासीति॥ ॐ धिषणासिपर्व० वे ॥ ६ ॥
त्तु॥ धान्यमसीनितंडुलानोप्य॥ ॐ धान्यमसिधिनु० यज्ञन्यं॥ पिनष्टिप्राणायत्वे

तिप्रतिमंत्रं ॥ ॐ प्राणायत्वापिनषि ॥ ॐ उदानायत्वा ० षि ॥ व्यानायत्वा ० षि ॥ अर्ध
पिष्टेषु ब्रह्मण आज्यनिर्वापो महीनामिति ॥ ॐ महीनामपयोसि ॥ वेदोसीति यजमानो
वेदबंधं करोति ॥ ॐ श्वेदोसितेन ० भव ॥ दीर्घामिति कृच्छ्राजिने प्रोहति ॥ ॐ दीर्घा
मनुप्रसिति मायुषे धां देवो व ० पाणिना ॥ चक्षुषे त्वेतीक्षते ॥ ॐ चक्षुषे त्वा इक्षे ॥ पा
त्र्या ५ सपवित्रायां पिष्टान्यावपति देवस्य त्वेति ॥ ॐ देवस्य त्वा ० स्ताभ्यां ॥ संवपामि ॥
अपणस्य पश्चादुपविशत्यंतर्वेदोपसर्जनीरानयत्यन्यः पवित्राभ्यां प्रतिगृह्णाति
समापइति ॥ समाप ॐ ष ० पृच्यंतां ॥ संयौति जनयत्येत्वेति ॥ ॐ जनयत्येत्वा स
योमि ॥ आङ्गालनं ॥ समं विभज्य ॥ पिंडीकरणं ॥ पिष्टलैपकरणं ॥ इदमग्नेः ॥ इद
मग्नीषोम्यारिति देवतानिर्देशः ॥ दर्श इदमग्नेः ॥ इदमिंद्राग्न्याः ॥ यथा देव

दर्शयौ. देवतमन्यत॥ इषेत्वेत्याज्यमधिश्रयति॥ ॐ इषेत्त्वा अधिश्रयामि॥ धर्मोसीतिपुरो
 ११७११ डाशौ युगपत्॥ ॐ धर्मोसि विश्वायुः॥ २॥ उरु प्रथा इति प्रथयति॥ यावत्कपालम
 नति पृथुं॥ ॐ उरु प्रथा उरु प्रथस्वोरुते यज्ञपतिः प्रथतां॥ अग्निष्टइत्यद्विरभि
 भृशति॥ सकृन्निर्वा॥ अग्निष्टेत्त्वं माहिः सीत्॥ २॥ अवदानकरणं॥ पिष्टले
 पापनयनं॥ पात्र्यं गुलि प्रक्षालनं॥ पर्यग्निकरोत्यंतरितं रक्षोंतरिताऽअरात
 य इति सहाज्यं॥ ॐ अंतरितं रक्षोंतरिताऽअरातयः॥ उदः देवस्वेतिश्रपणं
 ॐ देवस्त्वा॥ नाके॥ माभिरित्यो लभते॥ ॐ माभेर्मासं विक्थाः॥ २॥ अतमेरुरि
 तिभृता वभिवासयति॥ ॐ अतमेरुर्यज्ञो भूयात्॥ २॥ भस्मनावेदेनोपवेधेण
 वापुरोडाशौ॥ पात्री अभितप्य प्रत्यगसं स्यंदमानं निनयति॥ त्रितायत्वेति प्रति

प्राचं खननं ॥ प्रत्यंचं निनयनं ॥ ॐ त्रिताय त्वानि नयामि ॥ इदं त्रितायाऽस्थाय नम
 म ॥ ॐ द्विताय त्वानि नयामि ॥ इदं द्वितायाऽस्थाय ० ॐ एकताय त्वानि नयामि ॥ इ
 दमेकतायाऽस्थाय ० अन्वाहार्यं दक्षिणाग्नावधिश्रयति ॥ अत्र वा व्रतोपायनं ॥ अ
 परेणाहवनीयं वेदिं खनति ॥ त्र्यंगुलखातां स्फेनदक्षिणतः ॥ व्याममात्री पश्चा
 चतुरत्नी त्र्यरत्नी प्राचीं ॥ अपरमितां वा ॥ प्राक् प्रवणा मुदग्वा मध्यसंगृहीतां ॥ अ
 ग्निमभितो ॥ सो ॥ श्रोणोच ॥ वेदिं परिसमुत्स्य ॥ वितृतीयेऽग्नीदुत्तरत उत्करं करो
 ति ॥ अध्वर्युः देवस्येति स्फ्यमादाय स तृणं ॥ ॐ देवस्मत्त्वा हस्ताभ्यामाद
 देध्वरकृतं देवेभ्यः ॥ सव्ये कृत्वा दक्षिणेनालभ्य जपतींद्रस्य बाहुरिति ॥ ॐ
 इंद्रस्य बाहुरसि दक्षिणः ० वधः ॥ वेद्यां तृणं निदधात्युदकं पृथिव्यै वमसीति ॥

॥ दर्शयो ॥ ॐ पृथिव्ये वर्मासि ॥ पृथिवि देवयजनी तितृणे तर्हिते प्रहरति ॥ ॐ पृथिवि देवयजन्याष
 ॥ १८ ॥ ध्या० सिषं ॥ ब्रजं गच्छेति पुरीषमादत्ते ॥ ॐ ब्रजं गच्छ गोष्ठानं ॥ वर्षतु तदिति वेदिं प्रेक्षते ॥
 ओं वर्षतु ते द्यौः ॥ बधाने त्वत्करे करोति ॥ ॐ बधाने देवसवितः ॥ मामोक् ॥ अपार रुमिति
 द्वितीयं प्रहरणादि ॥ ॐ अपारं यजनात् ॥ उद० ब्रजं गच्छेति पुरीषमादत्ते ॥ ॐ ब्रजं
 गच्छ गोष्ठानं ॥ वर्षतु तदिति वेदिं प्रेक्षते ॥ ॐ वर्षतु ते द्यौः ॥ बधाने त्वत्करे करोति ॥ ॐ ब
 धाने देव० पशोः ॥ यो० मामोक् ॥ आग्नीध्रेणाभिमृश्य त्वत्करे करोत्यरो दिवमिति ॥ ॐ
 अरो दिवं मापत्यः ॥ उद० इप्सस्तदिति तृतीयं प्रहरणादि ॥ ॐ इप्सस्ते द्यौ मा स्तन ॥ ब्रजं
 गच्छेति पुरीषमादत्ते ॥ ॐ ब्रजं गच्छ गोष्ठानं ॥ वर्षतु तदिति वेदिं प्रेक्षते ॥ ॐ वर्षतु ते द्यौः ॥ ॥ १९ ॥
 बधाने त्वत्करे करोति ॥ ॐ बधाने देव० मामोक् ॥ तुर्धरा चतुर्थं ॥ सत्पुणं पुरीषादानं ॥

वेदि प्रेक्षणं ॥ उत्करे करणं ॥ ब्रह्मन्नुर्वपरिग्राहं परिगृहीष्यामि ॥ ॐ बृहस्पते परिगृहाण
 वेदिः ॥ स्रगावो देवाः सद नानि संलस्यां बर्हिः ॥ बर्हिः प्रथता ॥ साध्वंतर्हिः ॥ स्नाष्टि वीदे वीदे व्य
 सुदेवता वर्धयत्वं ॥ धेहि ॥ ॐ परिगृहाण ॥ ॐ गायत्रेण त्वाच्छंदसा ॥ मि ॥ स्पेय नदक्षिणतः
 ॐ त्रेष्टुभेन त्वा ॥ मि ॥ पश्चिमतः ॥ जागतेन त्वा ॥ मि ॥ उत्तरतः ॥ वेद्यां त्रिरुहिरव्याहरत्रिः
 ॥ हत्वा ग्रीह्ये रवाः समृशति ॥ ॐ षधीना मुलान्युच्छेत्त वे ब्रूयात् ॥ अभिणारवनत्य ध्वयुः
 ॥ ब्रह्मन् उत्तरं परिग्राहं परिगृहीष्यामि ॥ ॐ बृहस्पते परि ॥ धेहि ॥ ॐ परिगृहाण ॥ ॐ सु
 क्ष्मा चासि शिवा चासि ॥ दक्षिणतः ॥ स्यो ना चासि ॥ पश्चिमतः ॥ ऊर्जस्वती ॥ उत्तरतः ॥
 पुरा क्रूरस्येतनुमार्ष्टि ॥ ॐ पुरा क्रूरस्य ॥ यजंते ॥ अध्यधिवेदिं प्रोक्षणी धारयत्यन्योऽ
 थ स्फ्यमुद्यंभ्याह ॥ प्रोक्षणी रासादय ॥ इध्मा बर्हिरुपसादय ॥ स्तुचः संमृद्धि ॥ पत्नी ॥

अनितोसि

॥ दर्शको ॥ सन्नह्याज्ये नो देहि ॥ विद्यां प्रोक्षणी निर्दधाति ॥ द्विषतो वध इति स्फ्यमुदं चं प्रहरति ॥ ॐ
 ॥ १९ ॥ द्विषतो वधोसि ॥ अवनिर्ज्यपाणी ॥ अपरेण प्रणीता स्फ्यनिदधाति ॥ तस्मिन्निदधाती
 ध्मा बर्हिश्च ॥ विदाग्रमपच्छिद्य ॥ सुवं प्रतप्य पुर्ववत् ॥ ॐ प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टाऽअरा
 तयः ॥ उदको वेदोऽग्रे रंतरतः प्राक संमार्ग्य निशित इति ॥ ॐ अनिशितोसि ० संमा
 र्गि ॥ विपर्यस्य बहिर्मूलैः ॥ प्राङ् उक्रम्य प्रतप्य प्रतप्य प्रयच्छति ॥ प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टः
 ॥ १ ॥ अरातयः ॥ उद ० अनिशितेति स्त्रुचः ॥ ॐ अनिशितोसि ० नीत्वा ० मार्गि ॥ तूष्णीं प्रा
 शित्रहरणे ॥ श्रुतावदानं ॥ पुरोडाशपात्र्योच ॥ शब्दादिडापात्री ॥ संमार्जनान्यपा
 स्यत्याहवनीये प्रासनमेके ॥ संमार्जनानामुत्करे ॥ ६ ॥ पत्नी ॥ सन्नह्यति प्रत्युष्ट
 क्षिणत उपविष्टा ॥ गार्हपत्यस्य मुंजयोत्क्रेण निवृता परिहरत्यधीवासो दिव्येरा ॥ १९ ॥

स्तेति॥ॐ अदित्यै रास्तांसी० हनं ॥ दक्षिणं पाशमुत्तरे प्रतिमुच्योर्ध्वमुद्गृहति विष्टो
 र्वेष्यइति॥ॐ विष्टोर्विष्टोसि॥ नग्नथिं करोति॥ॐ उर्जे त्वेत्याज्यस्य मुद्गास्य॥ॐ ऊ
 र्जेत्वा॥ॐ उद्गासयामि॥ पत्न्याज्यमवेक्षयत्यदब्धेनेति॥ पत्न्याज्यमवेक्षस्व॥ॐ अ
 दब्धेनत्वाचक्षुषावपन्नयामि॥ अग्नेर्जि० यजुषेयजुषे॥ वेद्यां करोत्यपरं प्रोक्षणी
 भ्यः॥ सवितुस्त्वेत्याज्यमुत्पुनाति पवित्राभ्यां॥ॐ सवितुस्त्वा० रश्मिभिः॥ प्रोक्षणी
 श्च पूर्ववत्॥ सवितुर्वइति॥ॐ सवितुर्वः प्र० रश्मिभिः॥ आज्यमवेक्षेते ते जोसीति
 यजमानो वा॥ॐ ते जोसिभुक्कमस्य मृतमसि॥ सुवेणाज्यग्रहणम्॥ चतुर्जुह्वानां धाम
 नामेति॥ॐ धामनामासि प्रियं० देवयजने॥ सकन्मंत्रेण त्रिस्तुह्यं॥ अष्टावुपभृत्य
 त्पीयो नुर्योजाश्चेत्॥ ध्रुवायां चूहवत्॥ स्थात्यपसरणं॥ इधमं प्रोक्षति विष्टोऽस्य

॥१०॥ वेदिं च ॥ कृच्छोसीति प्रतिमंत्रं ॥ इधं विस्त्रं सनं ॥ ब्रह्म नू इधं प्रोक्षिष्यामि ॥ ॐ प्रोक्षयज्ञ-
 ॥१०॥ ॐ प्रोक्ष ॥ ॐ कृच्छो स्या खरे षो गये त्वा जष्टं प्रोक्षामि ॥ इधं प्रोक्षामि ॥ वेदिं च ॥ ॐ
 वेदिरसि बर्हषे त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ आग्नी ध्रा त्वर्हिः प्रतिगृह्य वेद्यां कृत्वा पुरस्ताद्
 थिं कृत्वा ॥ ॐ ब्रह्म नू बर्हिः प्रोक्षिष्यामि ॥ ॐ प्रोक्षयज्ञं ॥ ॐ प्रोक्ष ॥ बर्हिरसीति ॥
 ॐ बर्हिरसि ॥ शेषं मूले पूषसि चत्यदित्ये व्यं दनमिति ॥ ॐ अदित्ये व्यं दनमसि ॥
 पवित्रे निधाय प्रणीतासु ॥ बर्हिविस्त्रं ५ स्य ॥ पुरस्तात्प्रस्तरग्रहणं ॥ विष्टोरिति ॥ ॐ
 विष्टो रक्तपोसि ॥ तूष्ठीं ब्रह्मणे प्रदाय ॥ बर्हिः सन्नहनं विस्त्रं ५ स्य दक्षिणस्यां वे ॥१०॥
 दिश्रो णो निधाय ॥ अन्ये रवच्छाद्य ॥ आपन्तु ५ स्तृणं निरस्येत् ॥ बर्हिस्त्रेधाभागं
 विभज्य ॥ वेदि ५ स्तृणा त्यूर्णं भद्रं समिति ॥ ॐ णं भद्रं संत्वा ० स्थां ० त्रिवृत्परिस्तरणं ॥

इध्मात्ममिधमादाय ॥ ब्रह्मणः प्रस्तरं वादायाहवनीयं कल्पयत्युपर्युपरि प्रस्तरं
 धारयन् ॥ उन्मुके उद्हति ॥ अनुयाजाश्चेत् ॥ ७ ॥ परिधीन्य रिदधात्यार्द्राने कवृक्षी
 यान्बहुमात्रान्पालाशैवेकं कतकार्पर्यबोत्वान्पूर्वालाभे पूर्वालाभ उत्तरान्
 स्वादिरोदुंबरा न्वामध्यमदक्षिणोत्तरान्गधर्व इति प्रतिमंत्रं ॥ ॐ गंधर्वस्त्वा
 वि० इलितः ॥ ॐ इदस्य बाहु० कितः ॥ ॐ मित्रावरुणोत्त्वो० इलितः ॥ प्रथमं प
 रिधिः समिधोपस्पृश्य ॥ वीतिहोत्रमित्यादधाति ॥ वीतिहोत्रं त्वाकवे० ध्वरे ॥ अ
 नुपस्पृश्य द्वितीयाः समिदसीति ॥ ॐ समिदसि ॥ सूर्यस्त्वेति जपत्याहवनीमीक्षमा
 णः ॥ ॐ सूर्यस्त्वापुरस्ता० शस्ये ॥ आधृत्य वेदिं बर्हिषस्तृणतिरश्वीनिदधाति सवि
 तुरिति ॥ ॐ सवितुर्बाहूस्थः ॥ तयोः प्रस्तरं स्तृणात्पूर्णं स्रदसमिति ॥ ॐ ऊर्णं स

॥ दर्शको ॥ इ संत्वा स्थंत्वा ० देवभ्यः ॥ अभिनिदधात्वा ताव सवद्वति ॥ ॐ आत्वा व सवोरुद्राः आदित्याः
॥ ११ ॥ स दंतु ॥ स व्याश्रन्य जुहुं प्रति गृह्य निदधाति घृता च्यसीति ॥ ॐ घृता च्यसि जुहु ० सीद ॥
 इतरांश्च वेदोपग्रहेण ॥ घृता च्यस्य पभृन्नमिति ॥ घृता च्यस्य पभृ ० सीद ॥ घृता च्य
 सिध्रवानामिति ॥ ॐ घृता च्यस्य पसिध्रवा ० सीद ॥ स्थात्याः प्रोत्सारणं गार्हपत्यो
 तरे ॥ एत्य पुरोडाशायोर्विभस्मीकरणं ॥ पुरोडाशपात्र्योः स्थापनं ॥ तयोरुपस्तारः
 तत्रास्थाभिघारः ॥ उद्दासनं ॥ अनुद्दासितानां तु पूर्वण ॥ उद्दासितानां मपरेण ॥ क
 पालसंख्या प्राणदानं ॥ ॐ यस्ते प्राणः पशुषु प्रविष्टे देवानां विष्टामनुयो विस्थे ॥ आ
 त्मन्वात्सोमघृतवान् हि भूत्वाग्निं गच्छ स्वयं जमानाय विंदे ॥ ओं यस्ते प्राणः ० भूत्वा **॥ १२ ॥**
 ग्नीषोमो गच्छ ० विंद ॥ दर्श भूत्वेन्द्राग्नी गच्छ ० विंद ॥ यथा देवतमन्यत् ॥ प्रत्यन

क्लिक्पालानि॥यानिधर्मेकपालान्युपचिन्वन्तिवेधसः॥१६३स्तान्यपिब्रतइंद्रवायुविभुंच
 तामिति॥तूष्ठीवा॥सख्यायोब्दसयति॥प्रथममुद्वासयामि॥द्वितीया॥दीनि॥प्रियेण
 धाम्निनिहवी॥षिवेद्यां कृत्वा स्थालीपूर्वकं॥ॐ प्रियेण धाम्ना प्रिये सहसि सीद॥ध्रुवा
 असेदन्निति सर्वाण्या लभते स्थालीपूर्वकं॥ॐ ध्रुवा असद० पाहि॥पाहियज्ञं पाहि
 यज्ञपतिं॥पाहि मामिच्छात्मानमा लभते॥ॐ पाहि मां यज्ञं॥ॐ उद० अत्र वा ब्रतो पायनं
 अंतरेण पशुग्रीगत्वा परेणाहवनीयं प्राङ्निष्ठं नग्नीमीक्षमाणो पउपस्पृश्य॥ब्रतमु
 पेत्यग्ने ब्रतपत इति॥ॐ अग्ने ब्रतपते० राध्यतां॥८॥होतृषदनं कृत्वाऽपरेण वेदिं
 श्रोणिवोत्तरेण॥होतरे हि॥होत्रं करिष्यन्त्संक्षरेण प्रविश्य॥अध्वर्युरिध्मात्समिध
 मादाय॥अग्नये समिध्यमानं यानु ब्रूहि॥होताऽपरेणाहवनीयं प्राङ्निष्ठं॥अध्व

ये

॥ इति ॥ ११२ ॥ यूपेषितो ब्रह्मन्सामिधेनीरनुवक्ष्यामि ॥ प्रजापतैर्ब्रह्मानु ब्रूहि ॥ यज्ञदेवतावर्धय त्वेति पूर्व
 वत् ॥ ॐ अनु ब्रूहि ॥ ब्रह्मप्रसूतो गुलिपर्वाग्रमांसः भूर्भुवस्वः सर्वं प्रपद्ये ॥ यजमानो ध्व
 र्युदत्तं स्फ्यमादाय ॥ संतन्वं निवमेनु ब्रूहि ॥ इति होतारं प्रेष्य ॥ इदं महं पंचदशेन वज्रेण
 भ्रातृव्यमववाधे ॥ इति स्फ्योपग्रहेण पादां गुष्ठाभ्यां भूमिं संपीडय ॥ उद० ततो विहिं क
 त्वापां शुभहा व्याहृतीरां पूर्वाः सामिधेनीः प्रणवे नार्धं च शः ॥ संदध्यादन्यत्राप्यर्धं च
 वक्ष्येत् ॥ प्रतिप्रणवमाधानं समिद्ध इति प्रागर्तः सर्वमिधममेकवर्जमनुयाजाश्चेत् ॥
 अध्वर्यो राहवनीये ॥ हिं हिं हिं ॥ भूर्भुवः स्वरो प्रवो वाजा० योम् ॥ प्रथमोत्तमौ सामिधेन्यौ
 अनवानं पठित्वा प्रणवेन संदधाति ॥ अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यहातये० हव्यवाह
 नो ॥ अग्ने महं असि ब्राह्मणभारत ॥ काश्यपावत्सारनैध्रुवं ॥ देवेदोमन्विद्ध० न्यजमानाय ॥ ११२ ॥

इति संतन्वं निवमे ब्रूयात् ॥ पंचदशानि विदः संपादयन् ॥ यथा देवता ॥ अग्निमग्ने ३ आव
 ह ॥ सोममावह ॥ अग्निमावह ॥ उपां ० अग्नीषोमौ ॥ उच्चैः ॥ आवह ॥ अग्नीषा मावावह ॥
 दर्शोपां ० ॥ विष्णु उच्चैः ॥ आवह ॥ इंद्राग्नीषावह ॥ देवां आज्यपां आवह ॥ अग्नि २
 होत्राया ॥ मावह ॥ आचवह जातवेदः सुय जाचयज ॥ अनुवच नो ते वेदेनाहवनीयं
 त्रिरुपवाज्यं स्त्रुवेण पूर्वमाघारमाघार्य ॥ मनसा प्रांच संततं क्रजं दीर्घं जुहोति ॥
 ॐ प्रजापतये स्वाहा ० इदं प्रजा ० नमम ॥ अध्वर्युः ॥ अग्निमग्नीत्संमृष्टि ॥ अग्नी
 दिधमसं न हनेरनुपरिधि ॥ संमार्ष्ट्यग्ने वाजजिहिति ॥ त्रिस्त्रिः परिक्रामन्सकृन्मंत्रे
 द्विस्तूष्ठीं ॥ ॐ अग्ने वाजजिह्वा जं त्वासरिष्यंतं वाजजितं २ संमार्गि ॥ तूष्ठीं मुपरि
 ॥ अपरमाहवनीयादं जलं करोति ॥ नमो देवेभ्यः प्राचीं ॥ स्वधा पितृभ्यः दक्षिणत उ

॥ दर्शयोः तानं ॥ अपउपस्थस्य ॥ सुयमेमइति जुहुपभतावाहायोर्त्तरां जुहुंकत्वा ॥ ॐ सुयमेमभू
 ॥ १३॥ यास्तमस्कन्तमद्याज्यदेवेभ्यः संन्नि यासं ॥ सव्येनपादेनदक्षिणातिक्रामति ॥ अं प्रि
 णाविष्टाविति ॥ ॐ अग्निणाविष्टोमात्वावक्रमिषं ॥ वसुमतीमित्यवस्थाप ॥ ॐ वसु
 मतीमग्नेतेच्छायामुपस्थेषंविष्टोऽस्त्वनमसि ॥ १ ॥ इतइंद्रइति जुहोत्युत्तराधारं ॥ इत
 इंद्रोवीर्यमकृणोदूर्ध्वो ध्वरऽआस्तात् ॥ अवैग्नेवेहोत्रंवेदूत्यं ॥ अवतांत्वाद्यावापृथि
 वीअवत्वंद्यावापृथिवी ॥ खिष्टकृदेवेभ्यइंद्रऽआज्येनहविषाभूत्स्वाहा ॥ इदमिंद्रा
 यनमम ॥ असंस्पर्शयन्स्नुचावेत्यजुक्त्वाध्रवां समनक्ति संज्योतिषेति ॥ संज्यो
 तिषाज्योतिर्गलतामिति ॥ यथास्थानंनिधायस्नुचो ॥ अग्नीधमाश्रावयति उगोश्राव
 यस्फ्यमुयम्याग्नीत्प्रत्याश्रावयति अस्तु श्रो पट् ॥ एवं सर्वत्र ॥ २ ॥ ३

परिधीनपरिणसंचरिहोष्यतः सव्येनतोदक्षिणे
 नामुनः ३

इतरां वेदोपग्रहेण ॥ इधमसन्नहना न्यादा यवेदि बर्हि राक्म्या हवनीयस्योत्तरतस्थित्वा ॥ ॐ
 श्रावय ॥ अस्तु श्रोषट् ॥ अग्निर्देवो दे। ओ होता देवां न्यदाद्दि द्वांश्चिक्त्वा न्मनुष्ववत् ॥ भर
 तवत् ॥ आंगिरसवत् ॥ बार्हस्पत्यवत् ॥ भारद्वाजवत् ॥ ब्रह्मण्वदा च वक्षद्वात्मणा अस्य य
 ज्ञस्य प्रावितारः ॥ उपांशु ॥ असौ अमुक शर्मा होता उच्चैः मानुषः ॥ होता एतत्त्वा देवसवित्ता वृ
 णत इतिदि ॥ यजमान ० यज्ञियान् ॥ अग्निर्होतो ज्येति स्नुगादापनं ॥ अध्वर्युः ॥ होतरि अ
 ग्निर्होतेत्यक्ते जुहु मादायोपभृत्य धिनिधानं ॥ घृतवतीमित्युक्ते अध्वर्युः ॥ स्नुचावादाया
 तिक्म्य ॥ यजति स्थानेषु वस्तिष्ठं नाश्रावयेत् ॥ स्फ्य सन्नहना न्यादा योत्तरं देशे प्राङ्मुखो द
 क्षिणा मुखो वा तिष्ठन्नग्नीत्प्रत्याश्रावयेत् ॥ स्फ्य सन्नहना न्यादा योत्तरं देशे प्राङ्मुखो दक्षि
 अथ पंचप्रजाया जाः ॥ ॐ श्रावयेत् अस्तु श्रोषट् ॥ समिधो यज ॥ ये य जा महे समिधः

५३२

ॐ

वैराग्यः सोऽयम्

॥ इन्द्रोऽसमिधोऽग्नि आज्यस्य व्यं तूवौषट् ॥ इदं समिधो नमम ॥ २ ॥ एको मम एका तस्य यो
॥ १४ ॥ स्मां द्वेष्टियं च वयं द्विष्मः ॥ भूयात् त्विषिमा भूयासं ॥ वषट् कारमाम आधु० वागोजः सहो
जो० पात० गिवा० आत्मानमालभते ॥ उद० एवं द्वितीयां शं द्वितीये तृतीय सर्वं तृतीये ॥ ॐ
श्रावय ॥ अस्तु श्रौषट् ॥ यज ॥ ये० महेतै नूनपौ० वेतूवौषट् ॥ इदं तनूनपातेन मम ॥ द्वौ म
म द्वे तस्य यो स्मां द्वेष्टियं च वयं द्विष्मः ॥ भूयास्तां ॥ अपचितिमा भूयासं ॥ ॐ श्रावय ॥
अस्तु वौषट् ॥ यज ॥ ये यजाम हृद्वे अग्न० व्यं तूवौषट् ॥ इदमिन्द्रो नमम ॥ त्रयो
मम तिस्रस्य यो० षमः ॥ भूयासुः ॥ यत्रास्वी भूयासं ॥ चतुर्थोऽसिमानयनं बर्हिषि ॥
ॐ श्रावय ॥ अस्तु श्रौषट् ॥ यज ॥ ये यजामहे बर्हि० वेतूवौषट् ॥ इदं बर्हिषे नमम ॥
चत्वारो मम चतस्रस्तस्य यो स्मां द्वेष्टि० षमः ॥ भूयासुः ॥ ब्रह्मवर्चसी भूयासं ॥ ॐ श्रावय

॥ अस्तु श्रोषद् ॥ यज ॥ येयजामहे स्वाहाग्निः ॥ स्वाहासोमः ॥ स्वाहाग्निः ॥ स्वाहा ॥ उपं ॥ अ
 ग्नीषामो ॥ उच्चैः ॥ स्वाहाग्नीषोमो स्वाहादेवा आज्यपाजुपाणा अग्न आज्यस्य व्यंतुवोषद् ॥
 इदमग्नये सोमायाग्नये अग्नीषोमाभ्यां अग्नीषोमाभ्यां देवेभ्य आज्यपेभ्यो ग्नये सिष्टकृते
 न च नमम ॥ पंचममृतस्यैकाच नयो ॥ षः ॥ भूयासुः ॥ अन्नार्हो भूयासं ॥ दर्शो ॥ येयजामहे ॥ स्वा
 हाग्नि इत्यादि ॥ अग्निः ॥ स्वाहा उपं ॥ विष्टुः ॥ उच्चैः ॥ सहिद्राग्नी स्वाहादे ॥ इदमग्नये सोमाया
 ग्नये विष्टुवैद्राग्निभ्यां देवेभ्य आज्यपेभ्यो ग्नये सिष्टकृते च नमम ॥ पंचममनतस्यैका
 द्विषः ॥ भूयासुः ॥ अन्नार्हो भूयासं ॥ एत्य जुक्वाभिघारणं ॥ ध्रुवायाः ॥ हविषः ॥ हविषः
 उपभृतश्च ॥ आज्यभागाभ्यां चरिति ॥ अध्वर्युः ॥ अग्नये नुब्रूहि ॥ होता विलंबिता ॥ अग्नि
 र्वृत्राणि ॥ शुक्राहुतो ॥ ॥ दर्शो ॥ अग्निः प्रत्ने ॥ दधो ॥ ध्रुवायाः ॥ प्रथमस्तुष्णी ॥ आषाय

हव्यवाहांवोषट्॥ इदमग्नये नमम॥ प्रत्यागत्य॥ उपां० अग्निषोमाभ्यां० उच्चैः॥ अनूब्रूहि
 उपां० शु॥॥ अग्नीषोमादिम५० दशुषेमयः॥ उच्चैः॥ ॐ॥ दर्श॥ उपां० विष्णुवे अनुब्रू
 हि॥ उच्चैः॥ उपां० इदं विष्णुर्विचक्रमे०॥ सुरे॥ ओमित्युच्चैः॥ ध्रुवायाः॥ प्रथमः॥ ॐ
 आप्यायता० अस्मिन्॥ २॥ ३॥ ४॥ पंचमे निक्षिपे ध्रुवायाः॥ अति क्रम्याश्राव्याह॥
 ॐ० श्रा० अस्तु० उ० अग्नीषोमो उच्चैः॥ यज॥ ये यजामहे० उपां० शु॥॥ अग्नीषोमो जु
 ३० वो० षाणावग्नीषोमावाज्यस्य वीतां०॥ इदमग्नीषोमान्यां नमम॥ दर्श॥ विष्णुं यज॥ ये
 यजामहे०॥ उपां० विष्णुं॥ प्रतद्विष्णुं० विश्ववोषट्॥ इदं विष्णुवे० उच्चैः॥ अग्नीषा
 मान्यामनुब्रूहि॥ अग्नीषोमास वेदसासदृतीवनतंगिरः॥ सदेवत्रावभूवथो
 ॥३॥ दर्श॥ इन्द्राग्निभ्यामनुब्रूहि॥ इन्द्राग्नीवसागतमस्मभ्यं चर्षणीसहा॥

॥ हृषीको ॥ १६ ॥ मनेदुशः सदृशतो ॥ स्थालीतो जुहामुपस्तीर्य ॥ मध्यात्पूर्वाद्धादिरवदानग्रहणं ॥
 १६ ॥ प्रत्यपस्तारः ॥ क्षताभ्यंगः ॥ यजति स्थानाति क्रमणं ॥ ॐ आ० अस्तु० षट् ॥ अग्नीषो
 मो यज ॥ ये० हेग्नीषोमो युवसेतानि दिविरो० गृभीतां वो षट् ॥ इदमग्नीषोमाभ्यां न
 मम ॥ दर्शो ॥ इंद्राग्नीयज ॥ ये० ह इंद्राग्नीर्भि० धे० लो० वी० षट् ॥ इदमिंद्राग्नीभ्यां नमम
 ॥ अग्नये स्विष्टकृते नु ब्रूहि ॥ प्रे० जो० अग्ने० वाजो ३ ॥ दर्शो ॥ पिप्रीहि देवा ३ उ० यजि
 षो ३ ॥ स्थालीतो जुहामुपस्तीर्य ॥ यावद्धविरुत्तराद्धादवहाय ॥ पानांतरेण जु
 ह्वां प्रक्षिप्य ॥ हिरभिघार्य ॥ नक्षताभ्यंगः ॥ यजति स्थानाति क्रमणं ॥ ॐ श्रावय ॥ १६ ॥
 अस्तु श्रौषट् ॥ अग्निः स्विष्टकृतं यज ॥ ये यजामहेग्निः स्विष्ट० उपांशु ॥ अग्नीषो
 षोमयोः ० ॥ प्रियाधामान्यया दू० देवानामाज्यपानमित्यादि ॥ दर्शो ॥ न्य याट् ॥ विष्णोः

प्रियां लिङ्गाग्न्याः० देवानामाज्यपानामित्यादि॥ अंतर्वौषट्॥ इदमग्नये स्विष्टकृते०॥ ३
 नराहं॥ जुहोत्यसः सृष्टामाहु निर्जुहोति॥ निधाय सुचो॥ इतरां वेदोपग्रहेण॥ सर्वेभ्य
 ष उपस्पृश्य॥ संचरमुभयस्य॥ प्राशिन्नमवद्यति॥ यवमात्रं पिप्यत्तमात्रं वा अन्यत आ रत
 ज्यमुभयतो वाग्नेयाद्भागं श्वाध्वर्युः संचरेण॥ ब्रह्मणे प्रदाय पूर्वणे के॥ अपोपस्पृश्य
 मित्रस्य त्वेति ति प्राशिन्नं प्रतीक्षते॥ ॐ मित्रस्य त्वा च क्षुपा प्रतीक्षे॥ देवस्य त्वेति प्रति
 गृह्णाति॥ ॐ देवस्य त्वा० स्ताभ्यां॥ प्रतिगृह्णामि॥ पृथिव्यास्त्वेति सादयत्यपोह्य बर्ही
 ऽषि॥ ॐ पृथिव्यास्त्वा नाभौ सादयाम्यदित्या उपस्थे॥ पुनरादाय देवस्य त्वेति॥ ॐ
 देवस्य० हस्ताभ्यां आददे॥ अनामिकां गुष्ठाभ्यामग्नेष्टेति प्राश्नाति दंतैरनुपस्पृश
 त्॥ ॐ अग्नेष्टास्ये० मुखेन॥ अत्र चें निदधाति वा० सदेहो॥ प्रणीतो दकेन उत्तरदेशे॥

॥ इत्यो ॥ प्रक्षाल्य पात्रं नमि मालभते ॥ स्वासने उपविश्य ॥ या अश्वंतर्देवता ० जठरे सादयामि
 ॥ १७ ॥ ॥ अध्वर्युः प्राशिन्नसमर्पणांते ॥ अप उप ० इडां पंचावत्तं करोति ॥ उपस्तीर्य दक्षिण
 तो मध्याच्च ॥ यावद्भुविः ॥ स्विष्टकृद्दहाज्यं ॥ आग्नेयात् ॥ उभौ वा ॥ यजमानभागं पूर्वा
 र्द्धा ॥ दीर्घं प्रशीर्य पुरस्ताध्रवायाः करोति ॥ आग्नीध्रमागं षडवत्ते ॥ आग्नेयशेषस्य ब्रह्मभागं
 चतुर्धा किरणं ॥ द्विर्देवत्य बहु देवत्यानां ॥ चतुर्धा किरणाभावः ॥ अग्नीषोमीयस्य स ध्रुवायां
 र्वमिडायां निदधाति ॥ इडां होत्रे प्रदाया विसृजन् दक्षिणातिक्रामति ॥ इडां प्रति
 गृह्य ऐळेनाज्येन होतुरंगुलिपर्वणी अनक्ति ॥ होता ओष्ठ्योर्निलिंये दधरमध
 रेणोत्तरमुत्तरेण ॥ मनसस्पतिनाते हुतस्याश्नामीषे प्राणाय ॥ वाचस्पतिनाते
 हुतस्याश्नाम्यूर्ज उदानाय ॥ अवजिघ्रत्येके ॥ उह ० अ वातरेडा मादधाति ॥ पाणि

तले पूर्ववदिडांच ॥ प्र. हि. तृ. च. स्वयमेवपंचः ॥ इडांच प्रतिगृह्यां गुलिभिर प्रसारि
ताभिरमुष्टिकताभिः मुखमात्रे धारयन् ॥ उप. ॥ सर्वे न्वारभन्ते ॥ उपहृतः २ रथंतरः
सहृष्टिष्योपमाः २ इकोपहृतेत्यच्चमनि औनियवर्हिषदं करोति ॥ ब्रध्नपिन्व
स्वायुर्मेधुस्त्वप्रजां मेधुस्त्वपमून्मेधुस्त्वब्रह्म मेधुस्त्वक्षत्रं मेधुस्त्वविशो मेधुस्त्व
योस्मान्देष्टियंचवयं द्विषमः ॥ तस्य प्रजाया पशुभि राक्षस्य स्वतंच नुर्द्धा कृत्वा ॥ प्या
वर्हिषीऋत्विग्भ्यः आदिशति ॥ इदं ब्रह्मणः ॥ इदं २ होतुः २ इदमध्वर्योः २ इद
मग्नीध्रः ॥ ४ ॥ प्राग्दक्षिणतः पश्चिमोत्तरानेके कंतान् ॥ अत्र पितर इति यज्ञमानो
जपति ॥ अपसव्यं ॐ अत्र पितरो मादयध्वं ० वृषायध्वं ॥ सव्यं ॥ विसृज्यामीमदं
तेति ॥ ॐ अभीमदंत ० षत ॥ सव्यं ॥ उदकोपस्यरः ॥ एकेकमाहरति ॥ इदं ब्रह्मणे

प्रतिगृह्य
तां॥ हो
तयस्तेवि
भागः सं३

वेद्यानिधाय ॥ आलभते ॥ ॐ प्रजापते भर्गो ॥ लोक इह च ॥ अस्याः इष्टेः समध्यर्थं अ
यमन्वाहार्यो दक्षिणा ॥ ब्रह्मादि क्रतुिभ्यः स्वादौ न प्रतिगृह्यतां ब्रह्मणस्ते विभागः
॥ सं३ अध्वर्युस्ते वि० सं० अग्नीधस्ते वि० सं३ स्त्वाददातु पृथिवीत्वा प्रतिगृह्णातु ॥ सादक्षि
णा उदयुद्वा सयति हविश्च ॥ समस्यो ल्मुके समिधमादायाह ॥ ब्रह्मन् प्रस्थास्यामि समिध
मादायाग्निमग्नीत्संमृद्धि ॥ ब्रह्मा ॥ एतत्ते देव० प्रतिष्ठ ॥ आग्नीध्रस्तिष्ठन् आहवनीये स
मिधमादधाति ॥ एषात्त इति होतानुमंत्रयते ॥ ॐ एषाते० संमार्ष्टि पूर्ववत् अपरिक्रामन्
सकृत् सकृत्समवा ५ समितिः ॥ ॐ अग्ने वाज जि० स० तूष्णीमुपरि ब्रह्मानुज्ञातो नुयोजैः
त्रिभिश्चरति ॥ ओपभृत् ५ समानीय अतिक्रम्या श्राव्याह ॥ ॐ श्रावय ॥ अस्तु श्रो षट् ॥
देवान्यज ॥ इवंब्रह्मि० वेत् ३ वो० इदं देवाय बर्हिषे नमः ॥ ॐ श्रावय ॥ अस्तु ० षट् ॥ देवान्य०

१२३४५६ देवो नराशः सो वेत्तवौषट् ॥ इदं देवाय नराशः साय नमः ॥ ७० ॥ आबु य अस्तु ॥ २ देवां देवो
 ४१९७१ अग्निस्त्रिष्टु वीहीवौषट् ॥ इदं देवाय नमः स्त्रिष्टु उपविश्य उपभृतः समानीय दक्षिणे जा
 न्वा च जुहोति ॥ ७० ॥ देवेभ्यः स्वाहा इदं देवेभ्यो नमः ॥ प्राचाधारानु याजं हुत्वा ॥ यथा स्थानं
 निधाय स्तुचो ब्यूहति ॥ अग्ने रग्नीषोमयो रग्नीषोमयो रुज्जिति म नूज्जयत्वयं यजमानो वा
 जस्येनं प्रसवेन प्राहामि दक्षिणेन पाणिना जुहुं प्राचीं प्रेरयति ॥ अग्नि रग्नीषोमा वग्नीषो
 मो तमपनुदंतु यमयं नमजमानो द्वेष्टियं च वयं द्विषो वा जस्येनं प्रसवेनापोहामि ॥ न्यु
 न जेन सव्ये पाणिना प्रतीचीमुपहुती प्रेरयति ॥ इदं अग्नेर्विष्टो रिं द्राग्यो रुज्जिति म
 नूज्जयत्वयं य ॥ अग्निर्विष्टु रिं द्राग्नी तमपनुदंतु त्वयं यजमानो ॥ द्वेष्टियश्चैनं द्वेष्टि ॥ ११९॥
 वाजस्येनं प्रसवेनापोहामि ॥ अभ्युक्ष्य जुक्वापरिधीन नक्तियथा पूर्व ॥ ५ ॥ वसुभ्य

इतिप्रतिमंत्रं॥ॐ वसुभ्यस्त्वा नजि॥ॐ रुद्रेभ्यस्त्वा नजि॥ॐ आदित्येभ्यस्त्वा नजि
 । निधाय जुहुं॥ न प्रस्तरे करोति॥ प्रथमं परिधिं गृहीत्वा आवाह॥ॐ आवाय॥ अस्त
 श्रौषट्॥ इषितां देव्या होतारो भद्रवाच्या यप्रेषितो मानुषः सूक्तवाकाय सूक्ता ब्रू
 हि० संजानाथामिति प्रस्तरादानं॥ॐ संजानाथां० विधृती स्थाने कृत्वा॥ अनन्तेनंयं तां
 तुवमइति अग्रं जुक्वा मध्यमुपभृति॥ मूलमितरस्यां॥ॐ अंतुवयोरिप्तो रिहाणो
 मरुतामिति नीचैर्हृत्वा॥ॐ मरुतां० वहम तस्मात्तृणमादाय० इदं दद्यात्० यजमान
 क्षत्रभामधेयानि॥ अमृकशर्मा॥ॐ उपां० उत्तरां देव० सूक्तवाकांते प्रस्तरप्रक्षेपं करो
 ति॥ हस्तेनाचरति अनुप्रहरप्रस्तरा गृहीतं तृणं प्राश्य॥ चक्षुष्या इत्यात्मानमा लभ
 ते॥ॐ चक्षुष्याऽअसि० हि॥ उदकोप० यजमान प्रेषिते सति० अहं त्वदस्मि मदसि

॥ इति यो ॥ ॥ ॥
 ॥ २० ॥ दस्वाहा ॥ १ ॥ अहं त्वदस्मि वेदः स्वाहेति ॥ हस्तेन भागं होमं ॥ ततस्तृणप्रासः आग्नी
 ध्रः संवदस्व ॥ अध्व० अगानगतीत् ॥ आ० अगन् ॥ अ० श्रावय ॥ अ० श्रौषट् ॥ अध्व०
 स्वर्गादेव्याहोतभ्यः स्वस्तिर्मानुषेभ्यः शंयोर्ब्रूहि ॥ होता ॥ तच्छंयोरावृणीमहे गानुं
 ष्यदे ॥ अनयेति प्रादेशं वेदिश्रोणो निधाय ॥ परिधीननुप्रहरति ॥ यं परिधिमि
 ति प्रथमं ॥ यं परि० ते ॥ इतरोच्युगयत् ॥ अग्नेः प्रियमिति ॥ ॐ अग्नेः ० तं ॥ सः
 स्त्रवभागा इति सः स्त्रवां जुहोति ॥ ॐ सः स्त्रव० वा ॥ इदं विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमम
 ॥ यताची इति धुरिनिदधात्यनसिचेद्गृहणः स्येपात्र्यां चि ॥ ॐ घृताची स्तो० ध ॥ २० ॥
 सं ॥ यत्तशंचतइति वेदिमालभते ॥ ॐ यज्ञ० स्य ॥ वेदः होता ॥ सुक् सुवमधर्युः ॥

आज्यस्वालीमग्नीदादाय ॥ ६ ॥ पत्नी संयाजेभ्यो गार्हपत्यं गच्छति ॥ अध्वर्युः पूर्वदक्षिणे नगा
 र्हपत्यं एत्य पूर्वणा परेणांतरेण पत्नी मेकेषामुपविश्य दक्षिणं जान्वाच्ये व ५ सर्वत्र कर्माणां शु
 ॥ सोमायानुब्रूहि ॐ आप्याथे ॥ स्तुलीतश्चतुर्जुह्वं गृहीत्वा ॥ ओ ० अ ० २ ॥ सोमं यज ॥ ये ३
 यजा ० सोम ५ संते ० धिष्वावोषट् ॥ इदं सोमाय ० त्वष्ट्रे नुब्रूहि इह त्वष्टारम ० वत्सो ० चतुर्ग्रहणं
 त्वष्टारं यजये ० हे ० त्वष्टारं तन्न ० कामावोषट् ॥ इदं त्वष्ट्रे ० तृतीये तर्द्धानं पुरस्तात् पत्न्यन्वा
 रभंते ॥ देवानां पत्नीभ्यो नुब्रूहि ॥ देवानां पत्नी ० तो ॥ चतुर्ग्रहणं ॥ ओ ० अ ० २ ॥ देवानां पत्नीर्य
 ज ॥ ये ३ हे देवानां पत्नीरु ० नां वोषट् ० ॥ इदं देवानां पत्नीभ्यो नमम ॥ अतर्द्धानं निरक्ष्य ॥
 अग्नये गृहपतये नुब्रूहि ॥ अग्निर्होता गृहपति ० तावो ॥ चतुर्ग्रहीत्वा ० ॥ ॐ अ ० २ ॥ अ
 भिं गृहपतियज ॥ ये ० हे ग्निं गृहति ५ सीवोषट् ॥ संशेषं जुहुयात् ॥ इदमग्नये गृहपतये ० ५

॥ दर्शयौ. ॥ पूर्ववदिडांकत्वास्त्रवेनेडेनाजेन होतुरंगुलिपर्वण्यनक्ति ॥ मनस्यति ० प्रा ० वाचस्यति ० उ ॥
 ॥ २१ ॥ अवांतारेडामादधातिप्रथमः स्वयंपंचमः ॥ उपहूतः ॥ उपहूतेयंपत्युत्तरस्यां देवयज्यायामु
 पहूता ० नुपहूता ॥ सर्वतूष्मीप्रारयलौकिकपवित्राभ्यां मार्जनं ॥ सुकृस्त्रवंगृहीत्वा ॥ स ॥
 २१ ॥ सुस्त्रवां जुहोति अग्नेदध्यायेदिति ॥ ॐ अग्नेदध्यायो ० वाट् ॥ इदमग्नये अदध्यायवे
 अशीतमायन ॥ सव्येनादृत्यदक्षिणाग्नौ जुहोत्यग्नय इति सरस्वत्या इति च ॥ सकृद्गृही
 ता ॥ ॐ अग्नेये संवेशपुतये स्वाहा ॥ इदमग्नये संवेशपुतये ० ॐ सरस्वत्यै यशो भ
 ग्निन्वे स्वाहा ॥ इदं सरस्वत्यै यशो भन्येन ० पिष्टलेपां जुहोति ॥ सवज्रः ॥ ॐ उत्सृज
 लेमुसले ० कामाः स्वाहा ॥ इदमग्नयेन ० पत्नीवेदं प्रमुंचति ॥ वेदोसीति ॥ यो क्रंच ॥ वेदोसि ॥ ॥ २१ ॥
 भव ॥ प्रमामुंचामिवरुणस्य पाशाद्येन मा ब्रध्ना सविता स्रजेवः ॥ क्रतस्य योनी सुकृतस्वलो

केरिष्टां मासहपत्यादधात्तिनि॥ वेदतृणं गृहीत्वा॥ वेदं स्तृणात्वा वेदेः॥ होता आहवनीय
 समिधमादधात्ति तूष्णीं॥ यथेतं निष्क्रामयेद्दोता॥ ध्रौवमाज्यं जुह्वं समानीय समिष्ट
 य जुर्जुहोति॥ देवा गा तु विददति॥ ॐ देवा गा० धाः॥ इदं वाताय न० संबर्हि रिति बर्हि
 हेमिः॥ ॐ संबर्हि० यत्स्वाहा॥ इदं दिव्याय नभसे न० वेद्यां प्रणीता प्रैनयनं॥ आहनी निनयति
 यं परीत्य कस्वेति० ॐ करुवा विमुं० पाषाय निनयामि॥ पुरोडाशकपालेन कणानपा
 स्यत्यधः कृच्छाजिनः रक्ष सामिति॥ ॐ रक्षसां भागोसि० नात्रोदकस्य र्क्षः॥ पूर्ण
 पात्रं निनयति॥ परीत्य संततं धारयायजमानो जलिना प्रतिगृह्णाति॥ संवर्चसेति
 ॐ संवर्चसा० तूष्णीं मुखं विमृष्टे॥ विष्णु क्रमानुक्रमते दिवि विष्णु रिति प्रतिमंत्रं॥ ॐ
 ॐ दिवि विष्णु० जागते न छंदसा ततो निर्भक्तो योऽस्मां देष्टि० दिष्मः॥ दक्षिणवेद्यां प्रा

॥ दर्शयौ ॥ ॥ २२ ॥
 आगच्छति ॥ सव्यं पादं ततोर्वागवस्थापयति ॥ अंतरिक्षे ० त्रेष्टुमे ० द्विष्मः ॥ पृथिव्यां विष्णु ०
 गायत्रेण स्वं ० तृतीयं अस्मादन्नादिति भागं भवेक्षते ॥ अस्मादन्नानिर्भक्तो यो स्मादेष्टियं
 च वयं द्विष्मः ॥ अस्ये प्रतिष्ठा य इति भूमिं ॥ अस्ये प्रतिष्ठायानिर्भक्तो यो ० षमः ॥ अगन्मस्व
 रिति प्राक् ॥ ॐ अगन्मस्वः ॥ संज्योतिषे त्याहवनीयं भवेक्षते ॥ ॐ संज्योतिषा भूमं ॥
 स्वयं भूरिति सूर्य ॥ स्वयं भूरिति ॥ देहि । वर्त्तता इति यं वा कामं कामयते ॥ सूर्यस्य त्या
 वर्त्तते प्रदक्षिणं ॥ सूर्यस्यावृतमन्वा वर्त्त ॥ गार्हपत्यमुपतिष्ठते गृहपत इति ॥ अग्ने गृ
 हपते सु ० भूयाः ॥ अस्तूरिणो ० हिमाः ॥ तिग्मे ० सूर्यस्य त्या वर्त्तते प्रदक्षिणं । सूर्यस्यावृ
 तमन्वा वर्त्त ॥ गच्छति प्राक् उरु विष्म इति ॥ ॐ गुरु विष्मो ० ततोऽसितं तु ० लोके ॥ इदं मे ॥ ॥ २२ ॥
 कर्मदं वीर्यं पुत्रः ॥ अमुक शर्मा अनुसंतनो तु ॥ इति मंत्रावस्थायावत्पुत्रं नाम गृह्णाति ॥

पुत्राभविआत्मनामग्रहणं ॥ तंतवेत्ता ज्योतिषेत्वेति वा ॥ आद्वनोयमुपतिष्ठते तूष्णीं ब्रत
 विसर्गः ॥ येनोपेयात् ॥ अग्ने ब्रतपते ब्रतमचारिषंतदशकं तन्मे राधि ॥ संचर विमोकः ॥
 संयज्ञपतिराशिषेति भागं प्राप्नोति ॥ संयज्ञपतिराशिषायुज्यतां ॥ ब्रह्म भागं प्राप्नो
 ति ॥ ब्राह्मणं तर्पयिते वैत्य धर्युः ॥ यजमानस्तर्पयति ॥ ८ ॥ अस्या अमुक इष्टेः समृ
 ध्यर्थं ब्राह्मणमेकं यथा संपन्ने न्ने न तर्पयेत् ॥ ब्रह्माकर्मापवर्गसमिधमादधाति
 ॥ जुहोत्युपतिष्ठते वा स्फ्यो पग्रहः ॥ ॐ नमः कृताय कर्मणे अकृताय कर्मणे नमः ॥ अया
 ड्यज्ञजातवेदा अंतरः पूर्वा अस्मिन्निषद्य ॥ सन्चः सनिः स्रविमुं च्चाविमुं च धेत्यस्मभ्यं
 विष्णुं जातवेदः स्वाहा ॥ यथेतमेत्येतन् ब्रह्मत्वमिष्टियश्चोः ॥ ततोऽस्तीर्थेन निष्क्रामति ॥ यजमानोऽपि
 तीर्थेन निष्क्रामति ॥ यस्य स्मृचना मोक्षयातपो यज्ञक्रियादिषु ॥ नूनं संपूर्णतां याति सद्यो वंदेतमच्यु
 तं ॥

त्या

पद्धति

॥ इति दर्शयौ सौहृदयज्ञः ॥ यत्कर्मणस्तू० योः शान्तिः ॥ चत्वारिंशं ॥ आविवेश ॥ नमोस्तगार्हपत्याय नमः
 ॥ ३११ ॥ स्नेहस्मिणाग्नये ॥ नमो आहवनीयाय महविद्यै नमो नमः ॥ नमो सभ्याव सथ्याभ्यां नमो स्ते
 परमात्मने ॥ महाराजे क राजाय नमो भक्तवत्सल ॥ चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च विष्मवेतेन
 मो नमः ॥ इति दर्शयौर्णमासपद्धति समाप्तः ॥ श्री यज्ञनारायणार्पणमस्तु ॥ इदं पुस्त
 कं धुडिराजभट्टकीटकरणे बल्लालजजनार्दनचित्तपूर्ण उपनामतात्पर्यकरणस्य हस्तेन
 लिखितं संवत् १९०२ नवनामसंवत्सर फाल्गुन शुक्ल द्वादश्या समाप्त श्लोक संख्या
 ॥ ६॥ योक्तकरणश्लोक ॥ रज्जुरष्टोत्तरं मो जीशतहस्तापुरामता ॥ त्रिवृतासाचतुस्त्रिंशत्करमाना ॥ ४५० ॥
 भवेत्ततः ॥ १॥ तन्मध्यतोऽष्टहस्ता तु कुंडस्तु पंचकारयेत् ॥ तत्कुंडं चिदभ्यस्येण द्वादशयुतं भवेत् ॥ २॥
 तद्योक्तव्याममानेतु नैषो जाया कटौ न्यसेत् ॥ ६॥ ॥ ३११ ॥